

IS lietotāju aizdomīgo darbību identifikācija:

 e-StepControl risinājuma pieeja
Identifying suspicious activities

Dr.sc.ing. Vitālijs Zabiņako

Zinātnisko pētījumu un produktu
attīstības departaments

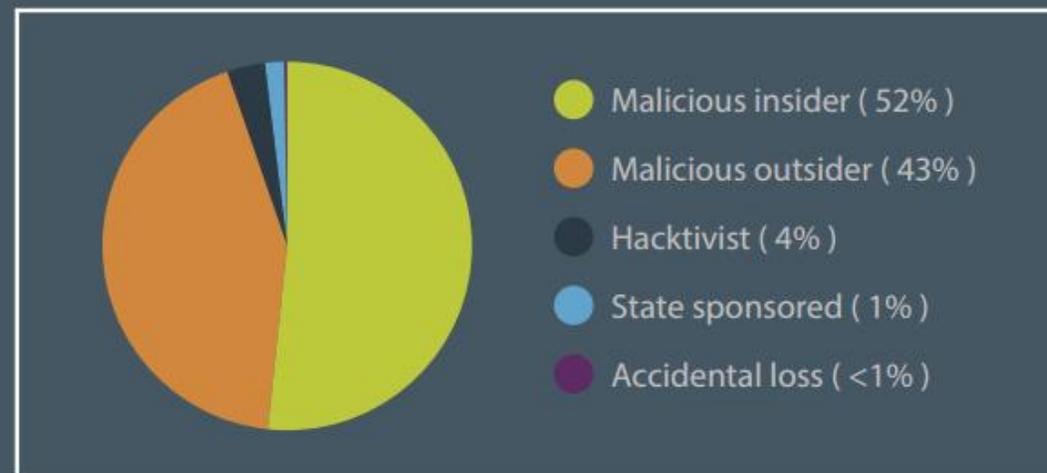
Prezentācijas saturs

- ✓ Iekšējo draudu ietekme modernajās IT sistēmās
- ✓ Risinājums “e-StepControl”:
  - Arhitektūra
  - Pieeja
  - Lietotāja grafiskā saskarne
  - Raksturojumi
- ✓ Secinājumi un attīstība

Iekšējo draudu ietekme

1. <http://breachlevelindex.com/pdf/Breach-Level-Index-Report-Q12014.pdf>
2. <http://enterprise-encryption.vormetric.com/rs/vormetric/images/Global-Insider-Threat-WEB.pdf>
3. <http://www.vormetric.com/campaigns/insiderthreat/2015/pdf/2015-vormetric-insider-threat-press-deck-v3.pdf>
4. https://www.forcepoint.com/sites/default/files/resources/files/whitepaper_insider_threat_federal_en_0.pdf
5. http://enterprise-encryption.vormetric.com/rs/480-LWA-970/images/2015_Vormetric_ITR_European_R3.pdf

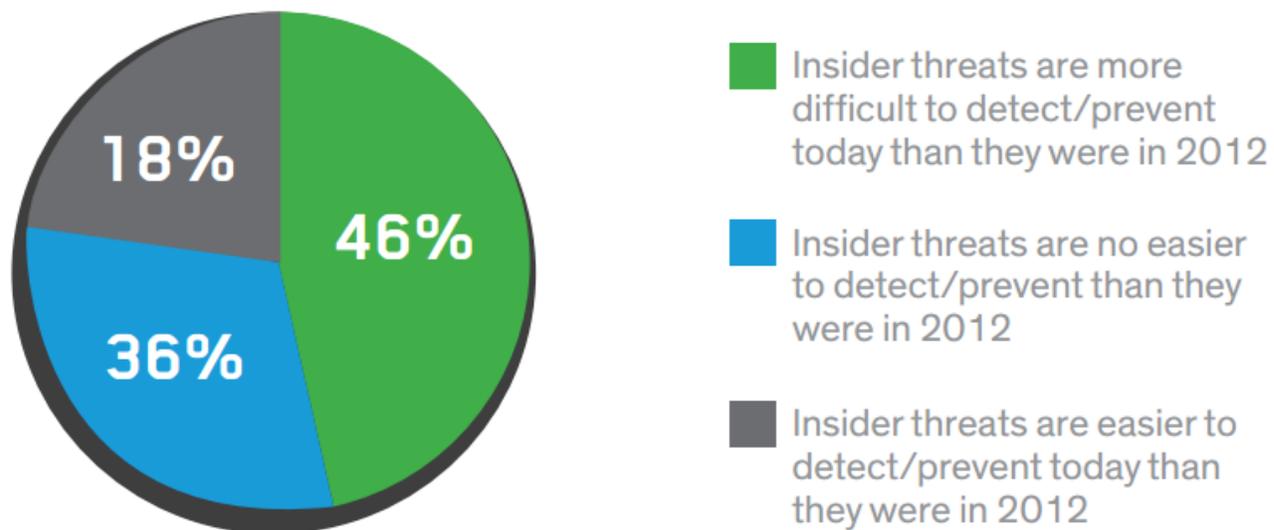
TOP BREACH RECORDS BY SOURCE

Malicious insiders claimed the top spot for number of records breached in the first quarter of 2014, accounting for 52% of total number of data records breached. This was followed by malicious outsiders (43%), hactivists (4%), state sponsored (1%), and accidental loss of data (<1%).

Iekšējo draudu ietekme

Figure 2: How European organizations view the difficulty in identifying insider threats

Avots [2]

Iekšējo draudu ietekme

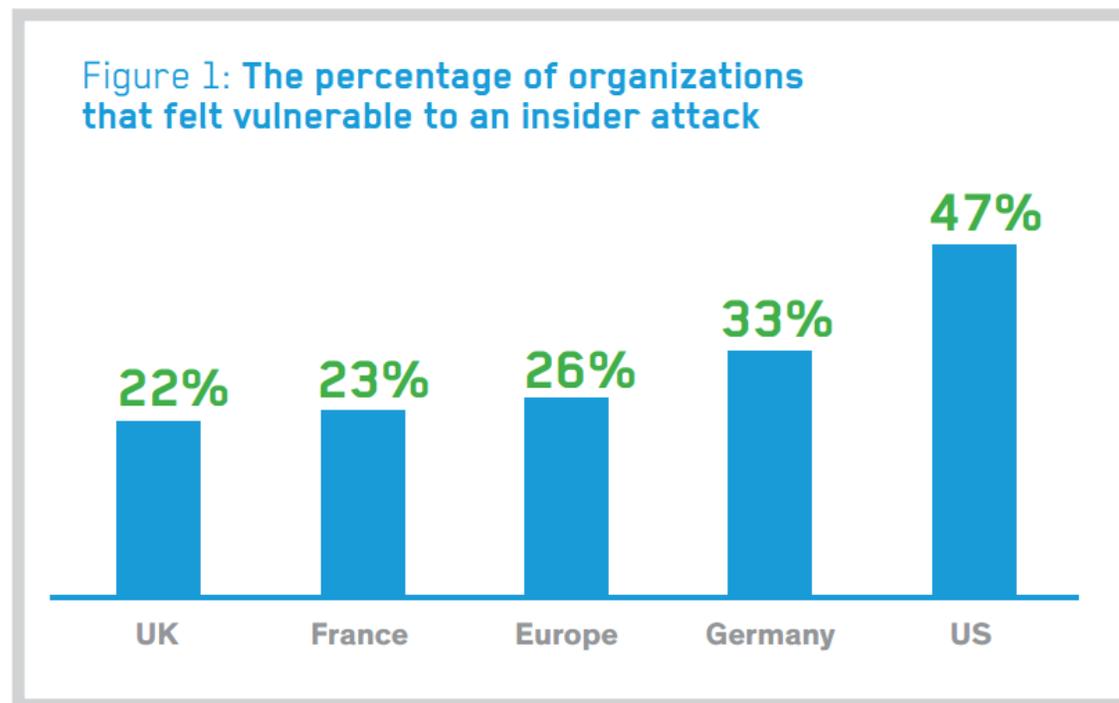
Figure 3: The top 4 reasons why insider threats are more difficult to detect

- 1 The growing volume of network activity
- 2 The growing use of cloud computing
- 3 There are more employees, contractors, business partners, etc. with access to our network
- 4 We have more IT assets on the network which makes security more difficult

Avots [2]

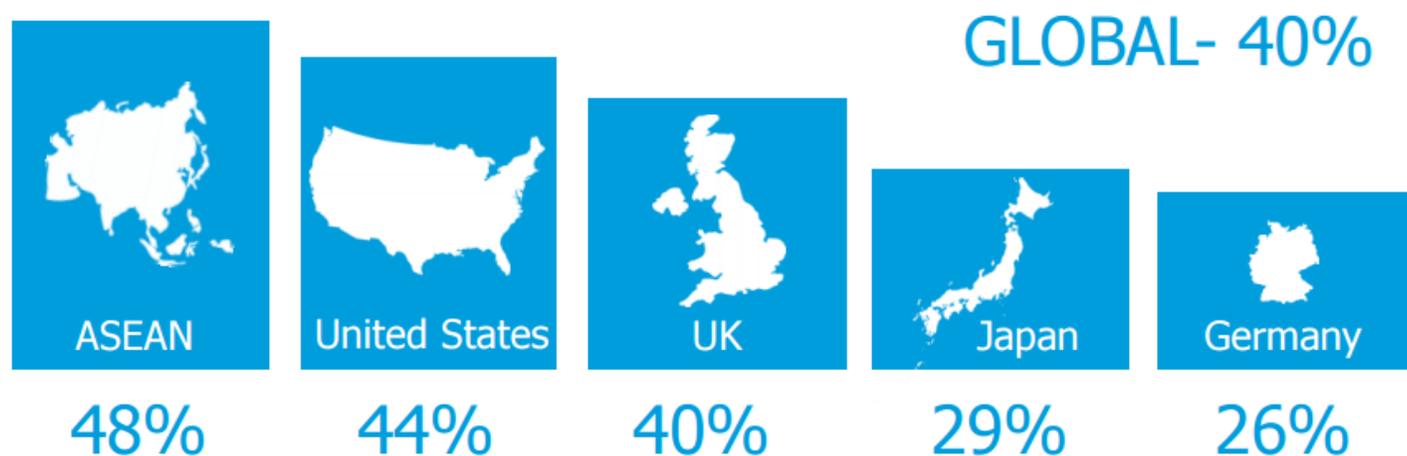
Iekšējo draudu ietekme

Figure 1 below identifies the European position on vulnerability to insider attacks. It shows that the European country feeling most vulnerable to the threat was Germany at 33%, with France and the UK both returning figures of 23% and 22% respectively. This contrasted to an earlier US survey from September 2013 which showed that a massive 47% of US respondents felt vulnerable to insider attacks.

Avots [2]

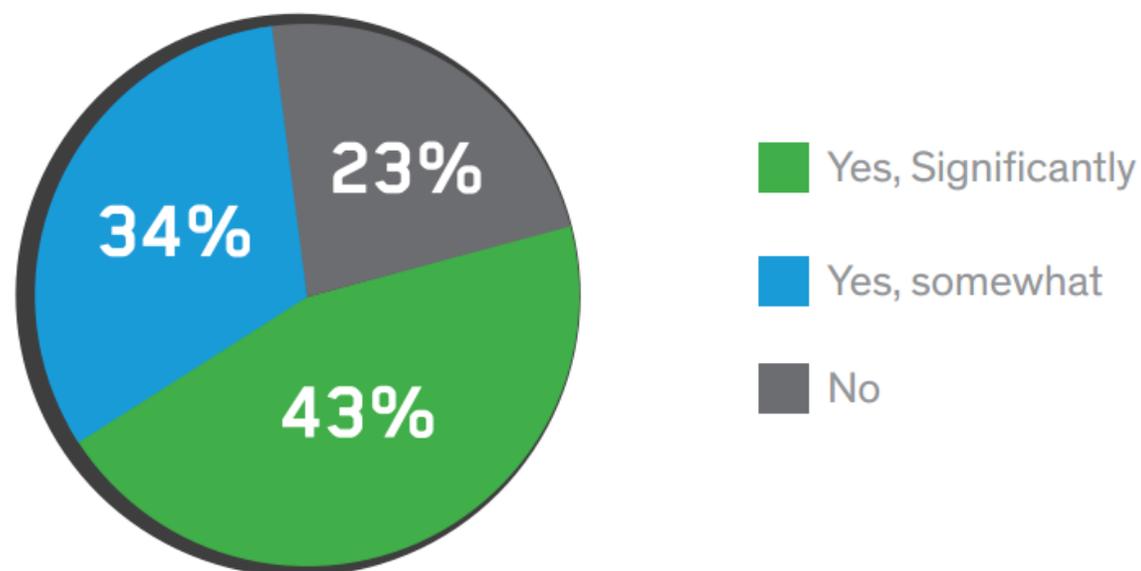
Iekšējo draudu ietekme

**EXPERIENCED A DATA BREACH
OR FAILED A COMPLIANCE AUDIT**

Iekšējo draudu ietekme

Figure 5: The percentage of organizations planning security budget increases as a result of insider attacks

Iekšējo draudu ietekme

INSIDER THREATS HOW TO PROTECT YOUR DATA

**CONCENTRATE ON PROTECTING
DATA AT THE SOURCE**

**MAKE ENCRYPTION WITH ACCESS
CONTROLS THE DEFAULT**

**MONITOR AND ANALYZE DATA
ACCESS PATTERNS**

**REPLACE POINT SOLUTIONS WITH
DATA SECURITY PLATFORMS**

Piedāvātais risinājums

Risinājuma komponentes

- Arhitektūra:

- ✓ Analizējamās IS audita adapteris
- ✓ e-SC algoritma implementācijas modulis
- ✓ Grafiskā saskarne

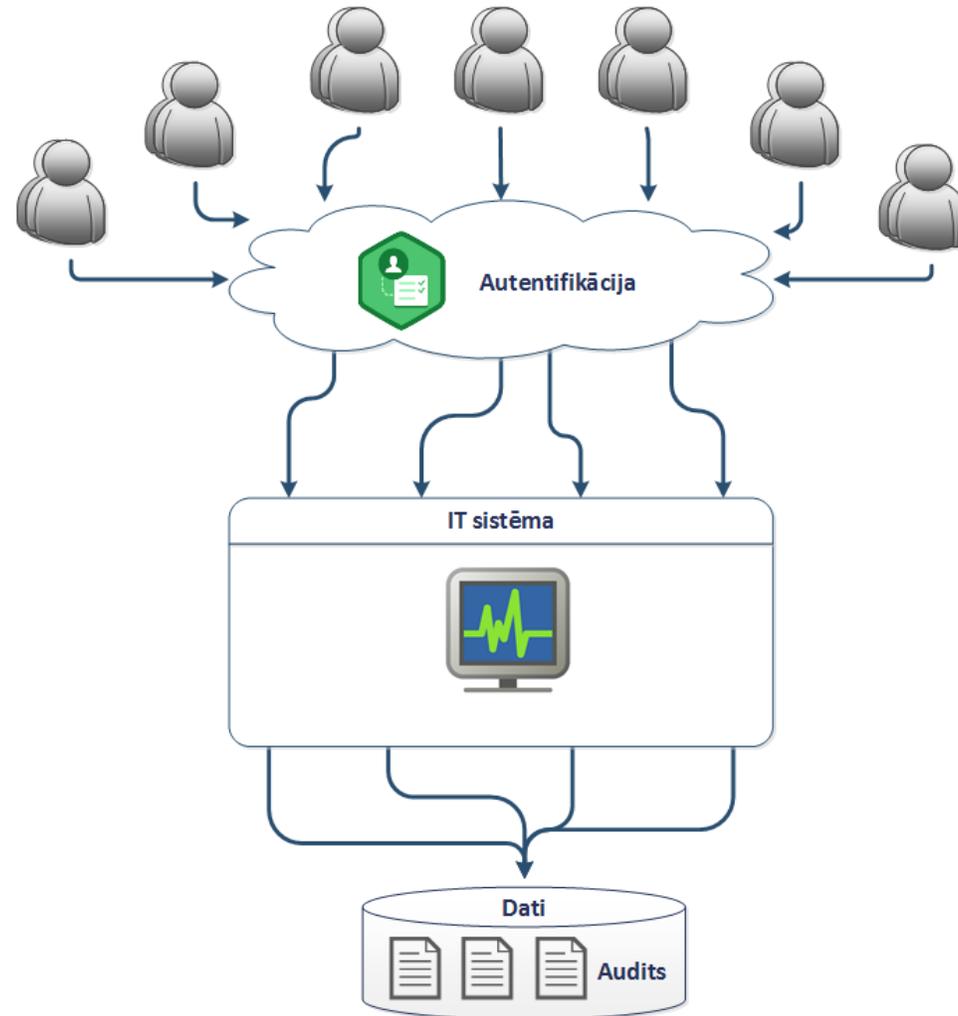
- Pieeja:

- ✓ Lietotāju darbību vēstures analīze
- ✓ e-SC apmācība, lietotāju profilu izveidošana
- ✓ Jaunu darbību “on-line” monitorings un uzraudzība

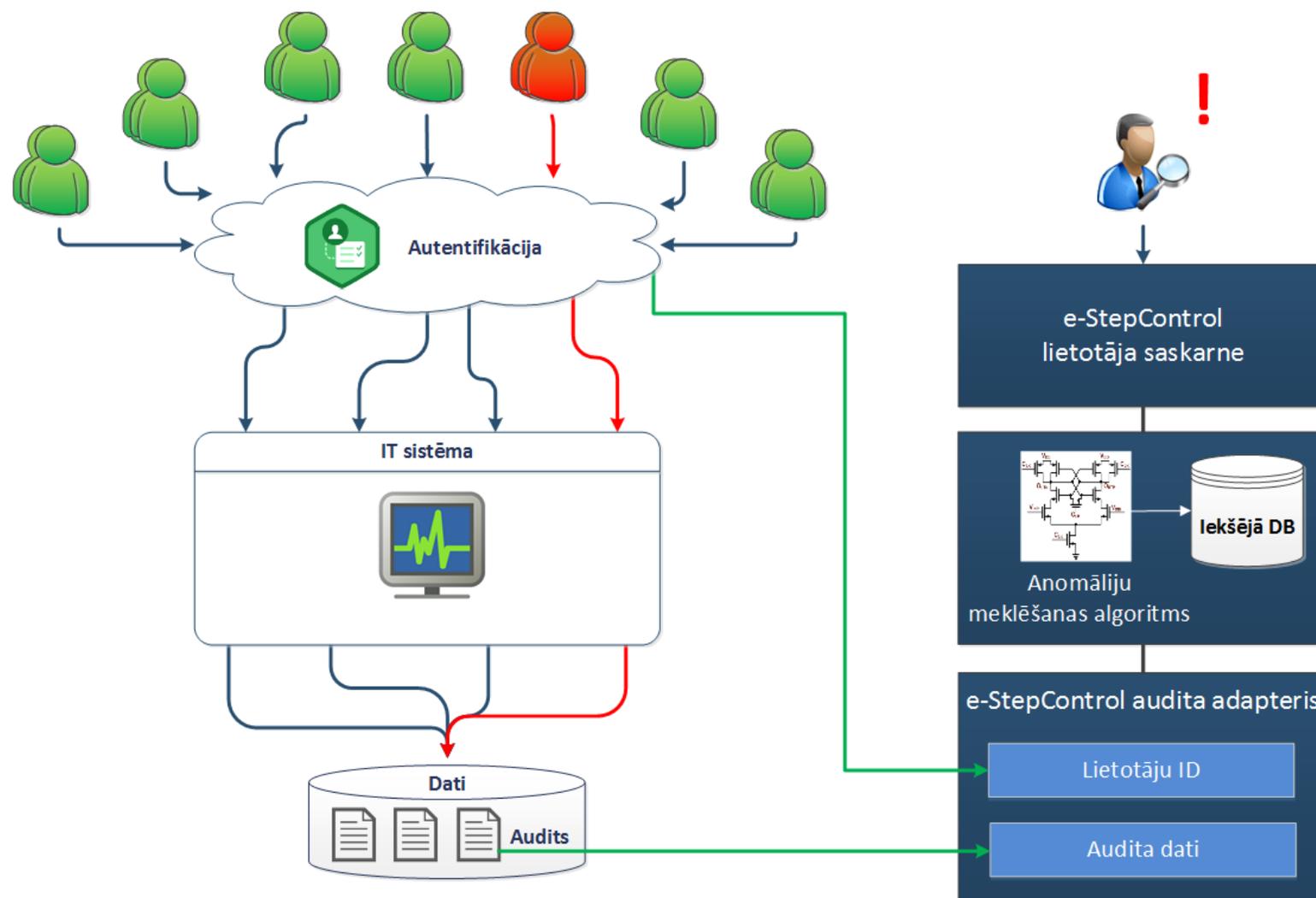
- Matemātiskais modelis:

- ✓ Grafu teorija
- ✓ Markova ķēžu princips
- ✓ Darbību aizdomīguma metrikas

Arhitektūra: IS tipveida modelis

Arhitektūra: e-SC ieviešana

Pieeja: 3 soļi

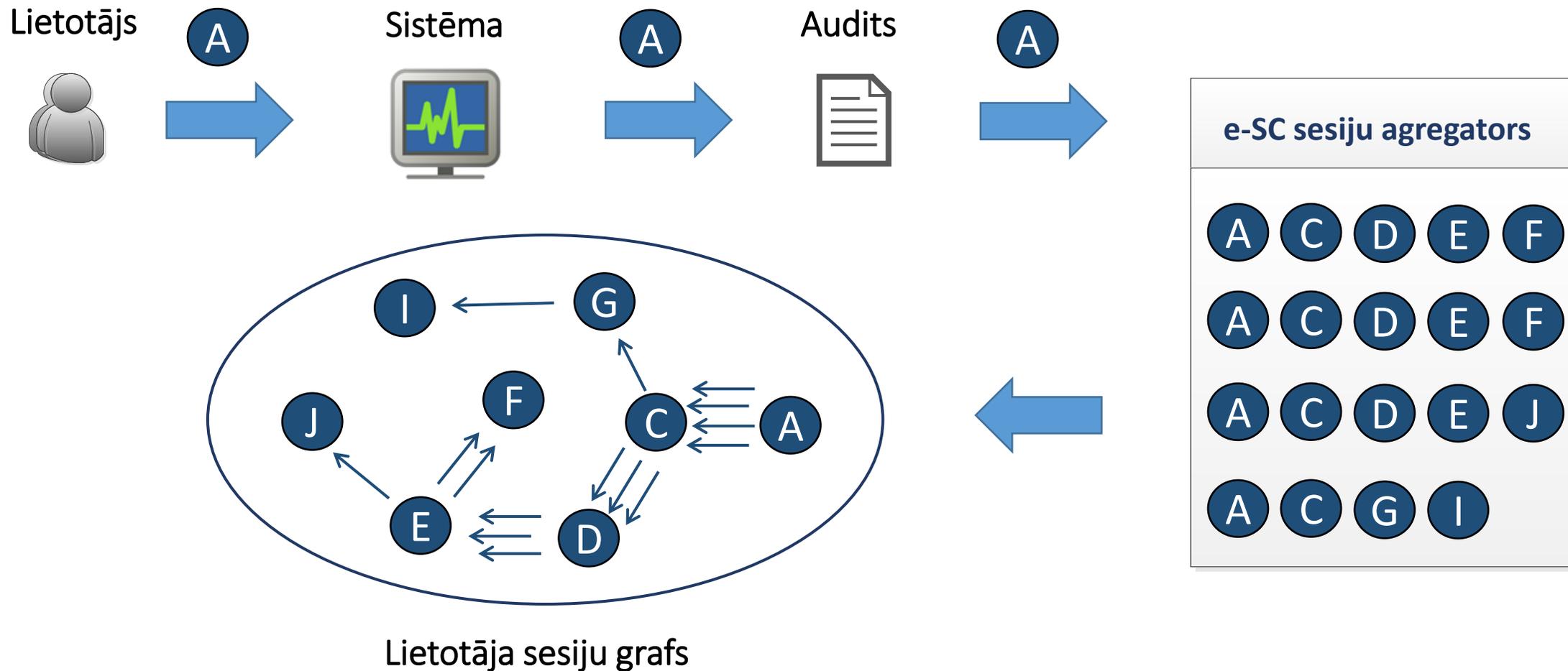
- 1. solis – pieslēgšana, datu savākšana
  - ✓ e-SC pieslēgšana ir salīdzinoši vienkārša un neprasīs papildu ieguldījumus
  - ✓ jārada iespēja lasīt datus no lietotāju darbību auditācijas pierakstiem
  - ✓ ir jānodod lietotāju identifikatori un lomas/tiesības
- 2. solis – apmācība, lietotāju profilu izveidošana
  - ✓ ir nepieciešams veikt katra lietotāja vēsturisko darbību analīzi, lai izveidotu atbilstošus uzvedības profilus
  - ✓ tiek veidoti 2 tipu profili – individuālais un grupas
- 3. solis – monitorings un uzraudzība
  - ✓ Pēc apmācības pabeigšanas e-SC turpinās veikt lietotāju darbību monitoringu „on-line” režīmā un nepieciešamības gadījumā informēs par pārkāpumiem

Pieeja: 1. solis – datu savākšana

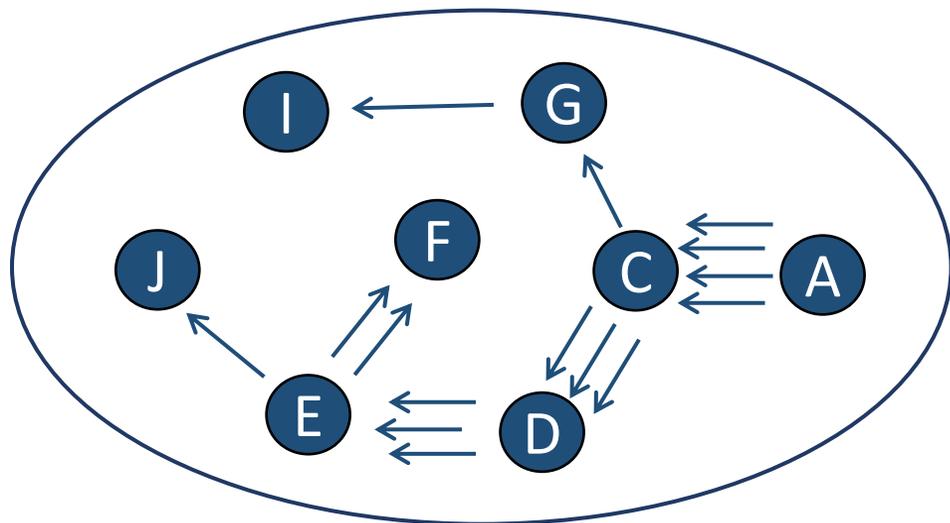
Lietotāju atomāro darbību piemēri auditācijas līmenī:

- A** – autentifikācija;
- B** – izvēlnes apskatīšana;
- C** – informācijas meklēšana;
- D** – atlasīto ierakstu rezultāta apskatīšana;
- E** – ar konkrēto personu saistīto datu rediģēšana;
- ...
- Z** – izeja no sistēmas.

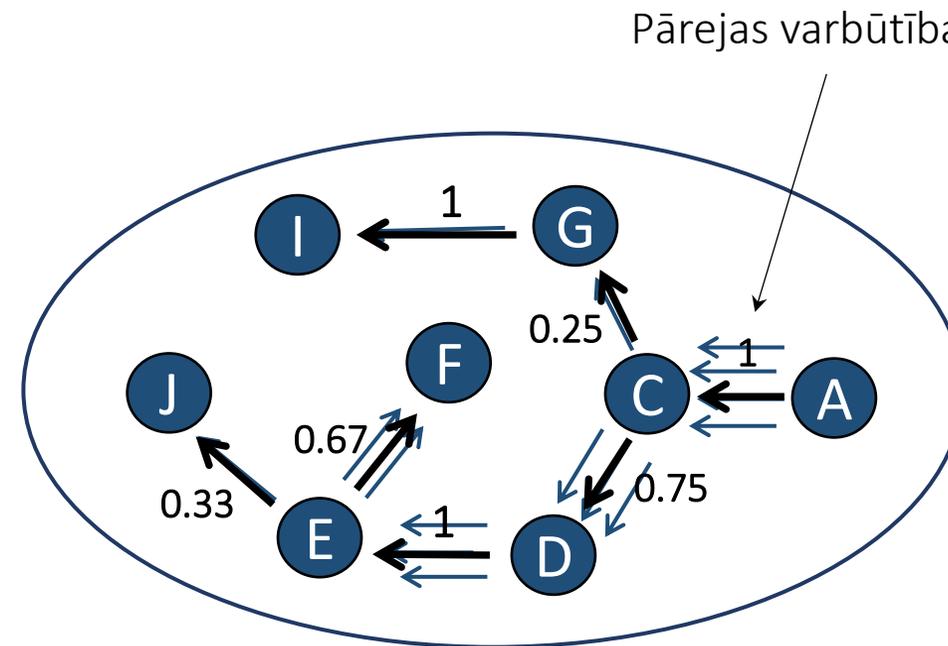
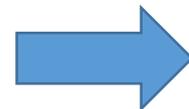
Pieeja: 1. solis – datu savākšana

Pieejā: 2. solis – profilu izveidošana

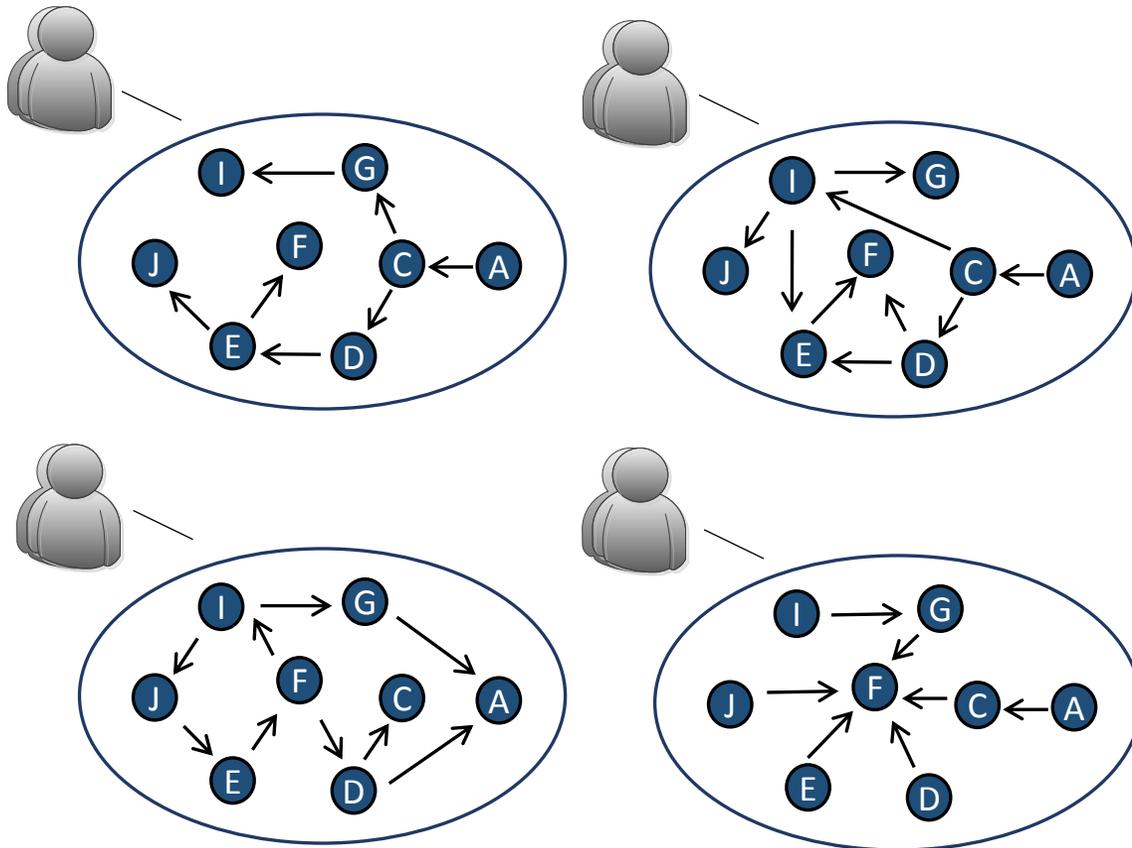
Lietotāja sesiju grafs

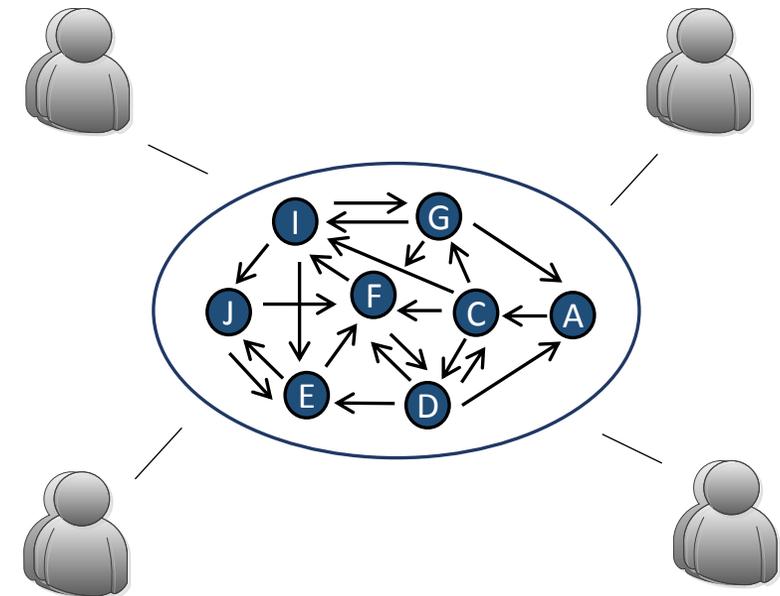
Lietotāja profila grafs

Pieeja: 2. solis – profilu izveidošana

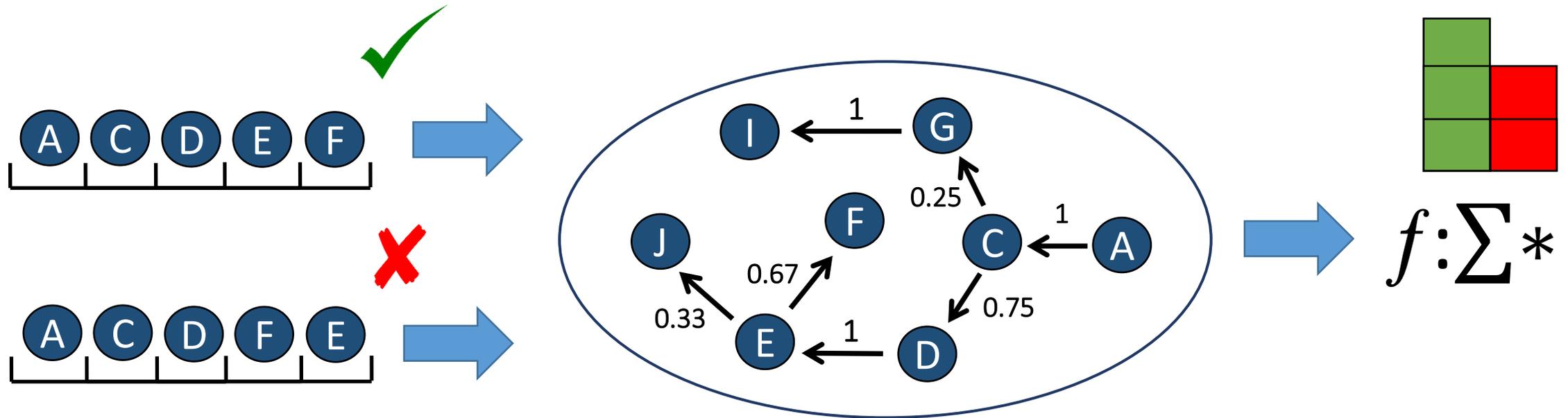
Individuālie lietotāju profili

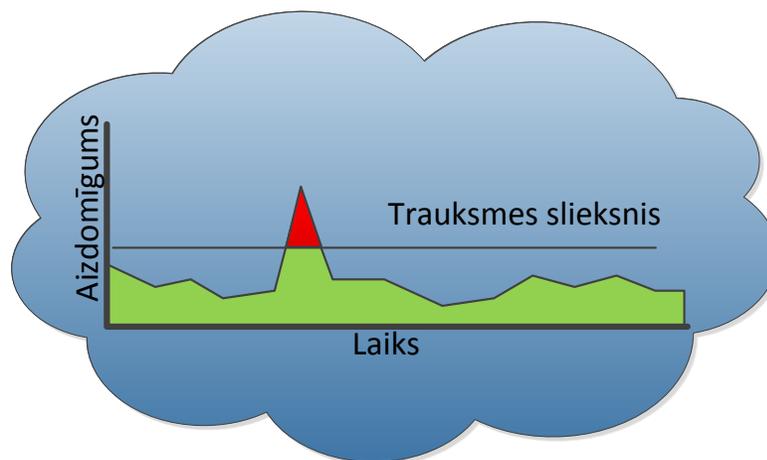
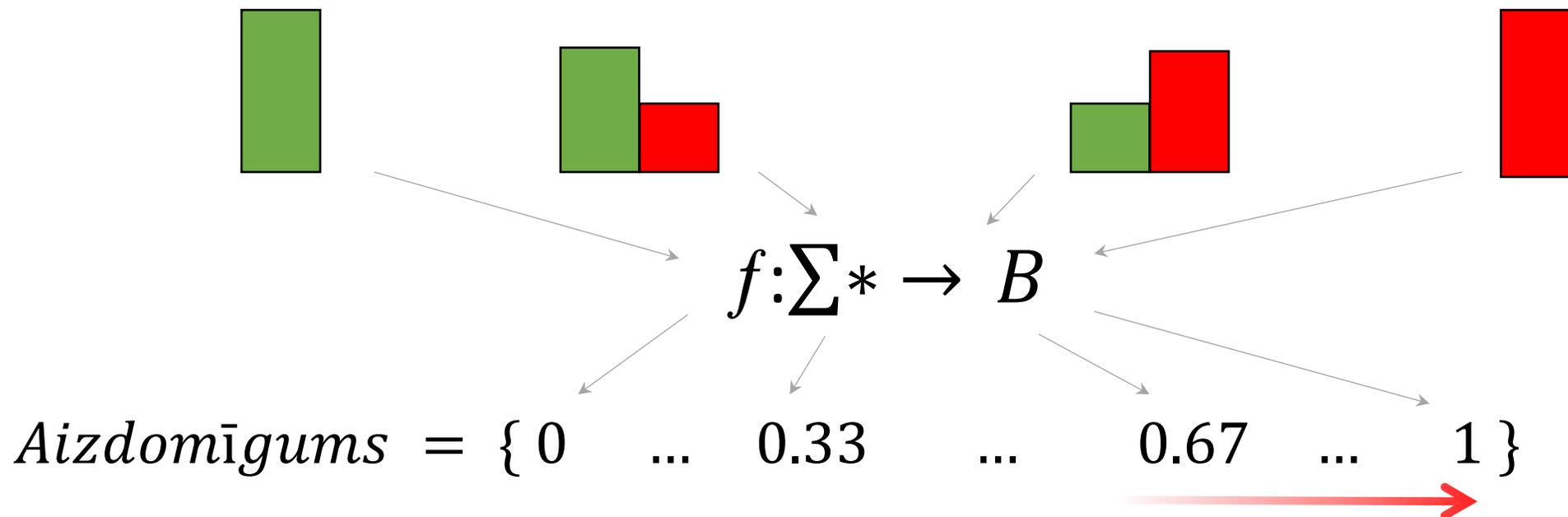
Kopējais grupas profils

Pieeja: 3. solis – monitorings

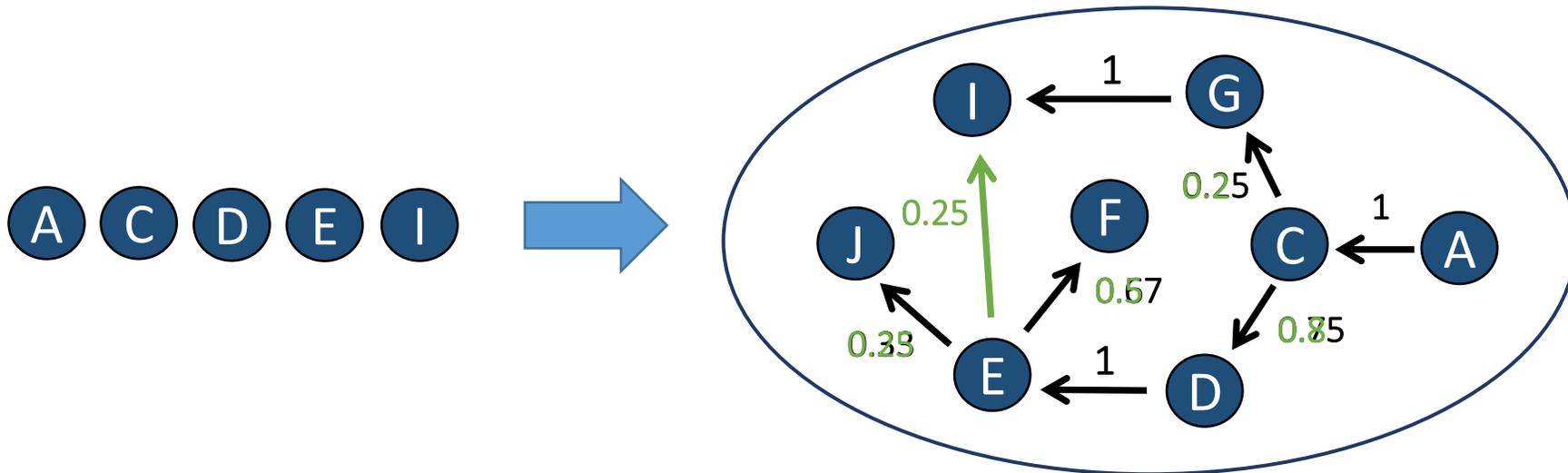

Pieeja: 3. solis – monitorings

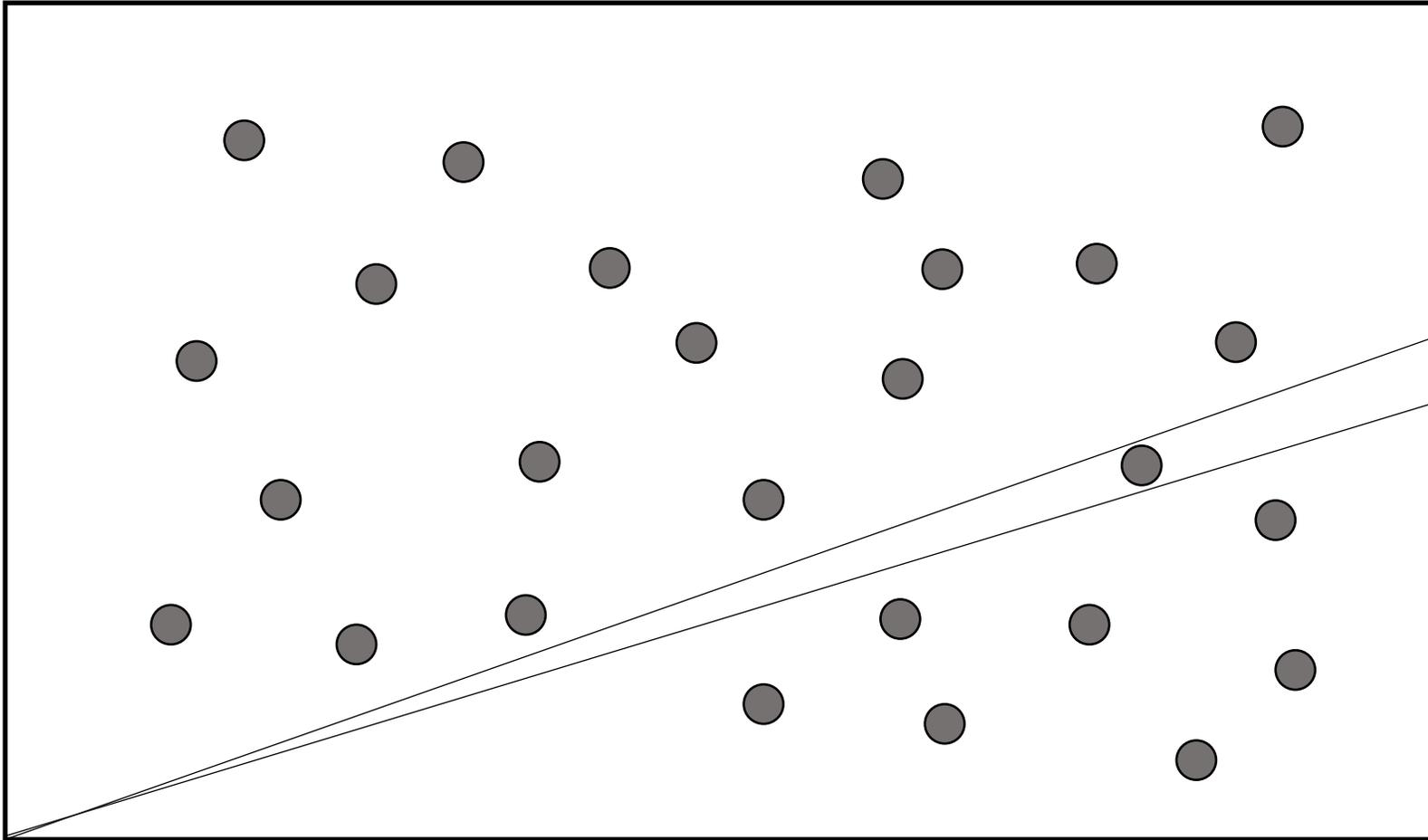

Pieeja: 3. solis – profila aktualizācija

Aizdomīgums = { 0 ... 0.33 ... 0.67 ... 1 }

Pieeja: 3. solis – profila aktualizācija

- Neizanalizētā datu kopa
- Klasifikācija ir pabeigta
- Sistēma ir apmācīta
- Pozitīvais scenārijs
- Negatīvais scenārijs
- Negatīvais scenārijs (?)
- Statusa precizējums
- Klasifikācijas korekcija

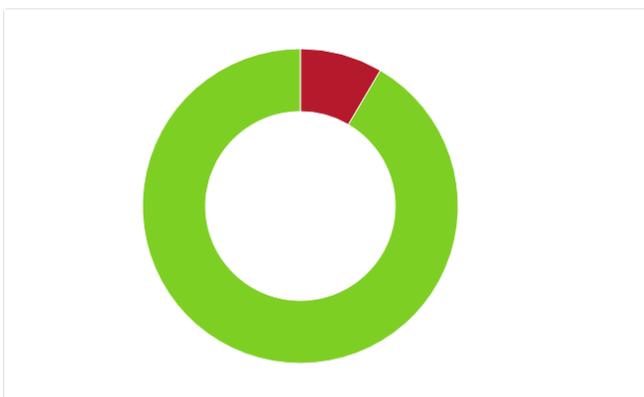
e-SC lietotāja saskarne

8% Aizdomīgs
0% Neapstrādāts
92% Tipveida

Jūlijs 5, 2016 - Augusts 3, 2016

Aizdomīgo darbību TOP5

ĢIRTS MIĶELSONS	11
TestVards TestUzvards	11
AIGARS ZUPA	9
LELDE LEJA	8
Aigars Obodovs	8

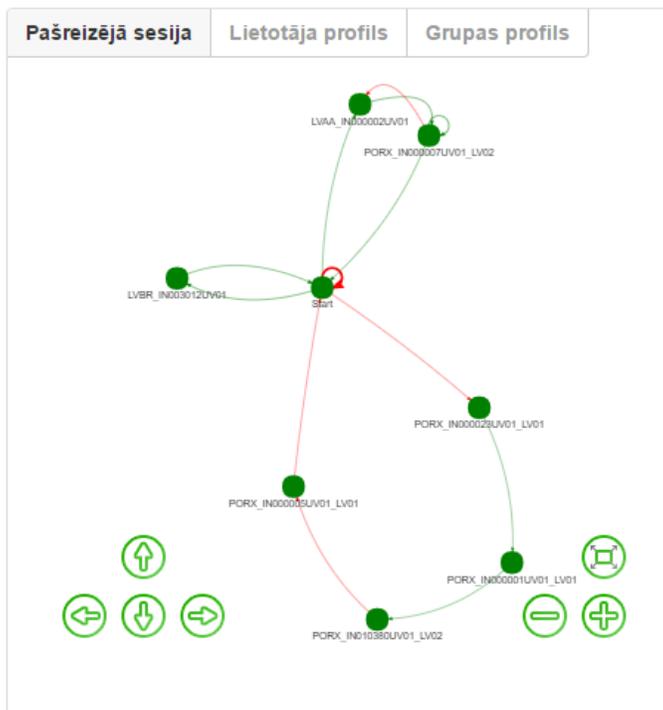
Statistika, aizdomīgo lietotāju "Top-5"

Aizdomīgs Rezervēts Pārk. noraidīts Pārk. apstiprināts Neapstrādāts Tipveida Augusts 7, 2016 - Septembris 6, 2016

Lietotāja dati	Sākuma laiks	Pabeigšanas laiks	Ilgums
● ĢIRTS MIĶELSONS	02.09.2016 14:37:03	02.09.2016 16:13:48	00.01:36:44
● LELDE LEJA	02.09.2016 16:12:56	02.09.2016 16:12:56	00.00:00:00
● AIGARS ZUPA	02.09.2016 16:03:52	02.09.2016 16:03:52	00.00:00:00
● TestVards TestUzvards	02.09.2016 16:02:20	02.09.2016 16:02:20	00.00:00:00
● JĀNIS PRIEDE	02.09.2016 15:55:44	02.09.2016 16:00:13	00.00:04:28
● TestVards TestUzvards	02.09.2016 15:37:54	02.09.2016 15:37:54	00.00:00:00
● LELDE LEJA	02.09.2016 15:34:26	02.09.2016 15:34:26	00.00:00:00
● TestVards TestUzvards	02.09.2016 15:07:23	02.09.2016 15:31:45	00.00:24:22
● ĢIRTS MIĶELSONS	02.09.2016 15:04:12	02.09.2016 15:04:12	00.00:00:00
● TestVards TestUzvards	02.09.2016 15:02:30	02.09.2016 15:02:30	00.00:00:00

Darbības sesiju saraksts

Custom Tester

Lietotāju profilu vizuālā analīze

2016.09.05. 16:08:56	PRPA_IN101307UV02_LV01	Ievaddati: Iegūt pacienta karti
2016.09.05. 16:09:05	LVPS_IN000003UV01	Apziņošanas servisa Ieņākošo ziņojumu pieprasījums
2016.09.05. 16:09:10	LVPS_IN000005UV01	Apziņošanas servisa Izejošo ziņojumu pieprasījums
2016.09.05. 16:13:45	PRPA_IN101307UV02_LV01	Pacienta kartes Iegūšana.
2016.09.05. 16:13:46	PRPA_IN101307UV02_LV01	Ievaddati: Iegūt pacienta karti
2016.09.05. 16:14:06	PRPA_IN000011UV01_LV01	Nosaukums: IZgūt pieteikuma statusu Ievaddati: Pieteikuma statusa pieprasījums
2016.09.05. 16:14:09	PRPA_IN101307UV02_LV01	Pacienta kartes Iegūšana.
2016.09.05. 16:14:12	PRPA_IN101307UV02_LV01	Ievaddati: Iegūt pacienta karti

Pārk. soļus Noraidīt aizdomas Apstiprināt pārkāpumu Rezervēt

Pārkāpumu soļu izpēte

Apmācības režīms
Apmācīt uz tipveida darbībām

Apmācību periods
Apmācīt uzreiz

Noteikt aizdomīgu darbību
Abi (lietotājs un grupa)

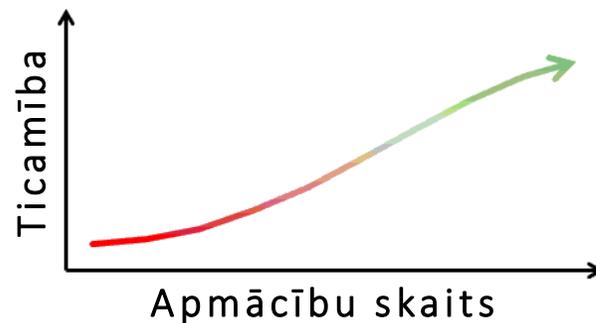
Darbību vēstures uzglabāšana
1 mēnesis

Dzešanas procesa pēdējā izpilde
0001.01.01. 0:00:00

Saglabāt

Raksturojumi un perspektīvas

- Saskaņā ar zinātnieku aprēķiniem, izmantojamā anomāliju meklēšanas metode spēj atklāt ap 85% aizdomīgām darbībām.
- Svarīgs nosacījums ir kvalitatīvā un pilna apmācību datu kopa:

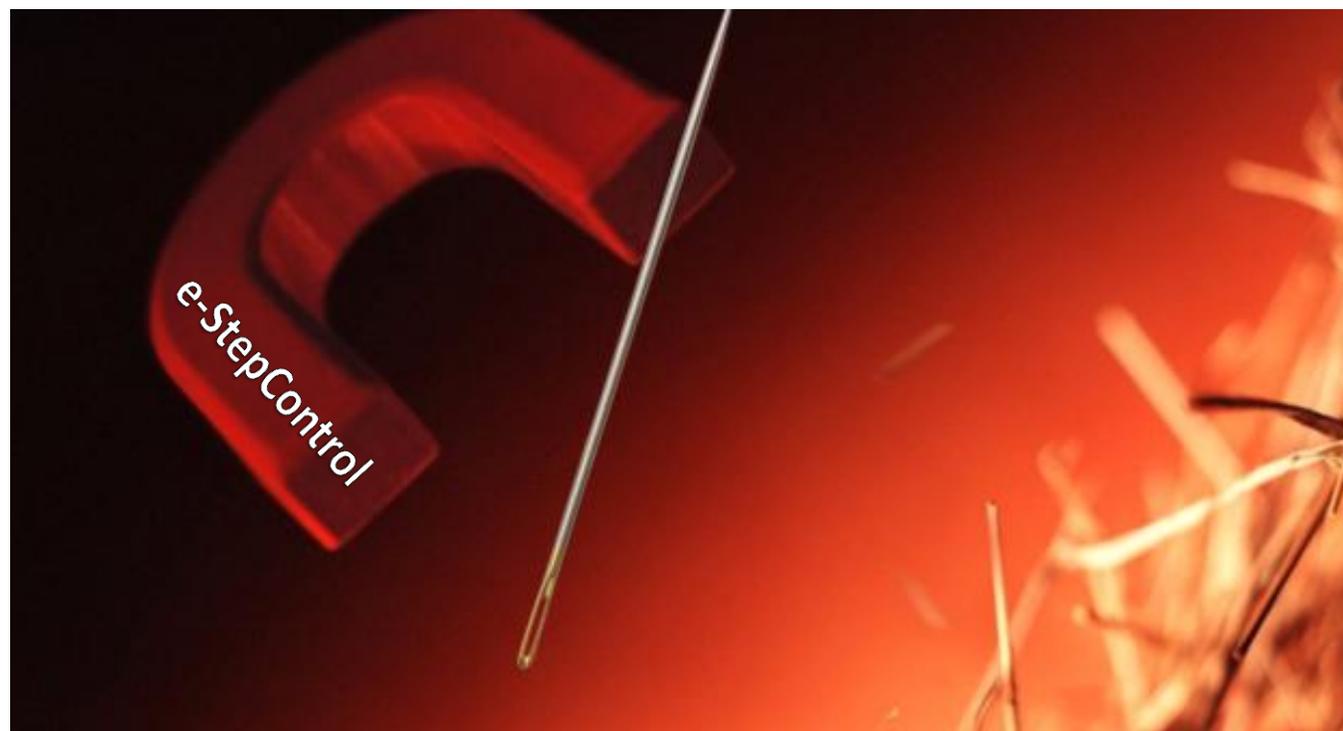
- Attīstot e-StepControl risinājumu, tiek veikti turpmākie pētījumi, lai būtu iespējams analizēt arī citus lietotāju raksturojumus:
  - ✓ IP adreses;
  - ✓ piekļuves laikus;
  - ✓ utt.

Rezumējot...

IS sistēmu lietotāju pārkāpumu meklēšana ir līdzīga adatas meklēšanai degošā siena kaudzē – tik daudz siena un tik maz laika...

Rezumējot...

...taču pareizo rīku pielietošana padara šo uzdevumu par viegli atrisināmo!